

A nonprofit szektor legfontosabb jellemzői 2005-ben

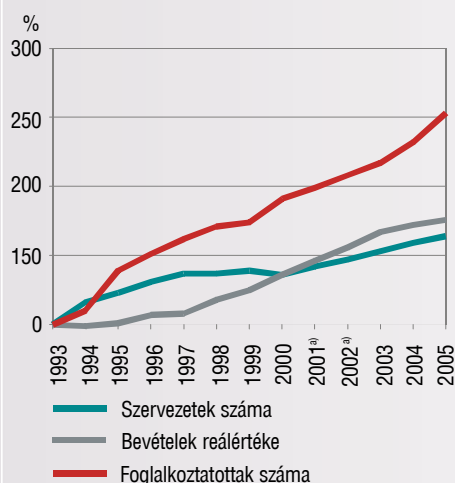
A tartalomból

- 1 Méret és szerkezet
- 1 Gazdasági háttér
- 2 Humán erőforrás

Méret és szerkezet

A KSH 1993 óta többé-kevésbé változatlan szerkezetben végez adatfelvételt a nonprofit szektorról. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a 2005-ös évre vonatkozó legfontosabb megállapítások mellett a 13 éves időszakban lejárt érdemi változásokról és a belőlük kirajzolódó tendenciákról is számot adjunk. A szektor fejlődésének két legfontosabb mutatója a szervezetek száma és a bevételek reálértéke; ezek a vizsgált periódus egészében emelkedtek, 63, illetve 76%-kal. Kevező irányú változás, hogy 2000-től a reálérték növekedési üteme meghaladta a szervezetszám növekedését, ami azt is jelenti, hogy ekkortól az egy szervezetre jutó reálbevétel emelkedett. Egyenletesen és sokkal nagyobb ütemben bővült a foglalkoztatottak száma. A nonprofit szervezetek 2005-ben már két és félszer több munkavállalónak biztosítottak állást, mint 1993-ban, ezzel fokozva a szektor gazdasági súlyát.

A nonprofit szektor fejlődése, 1993–2005

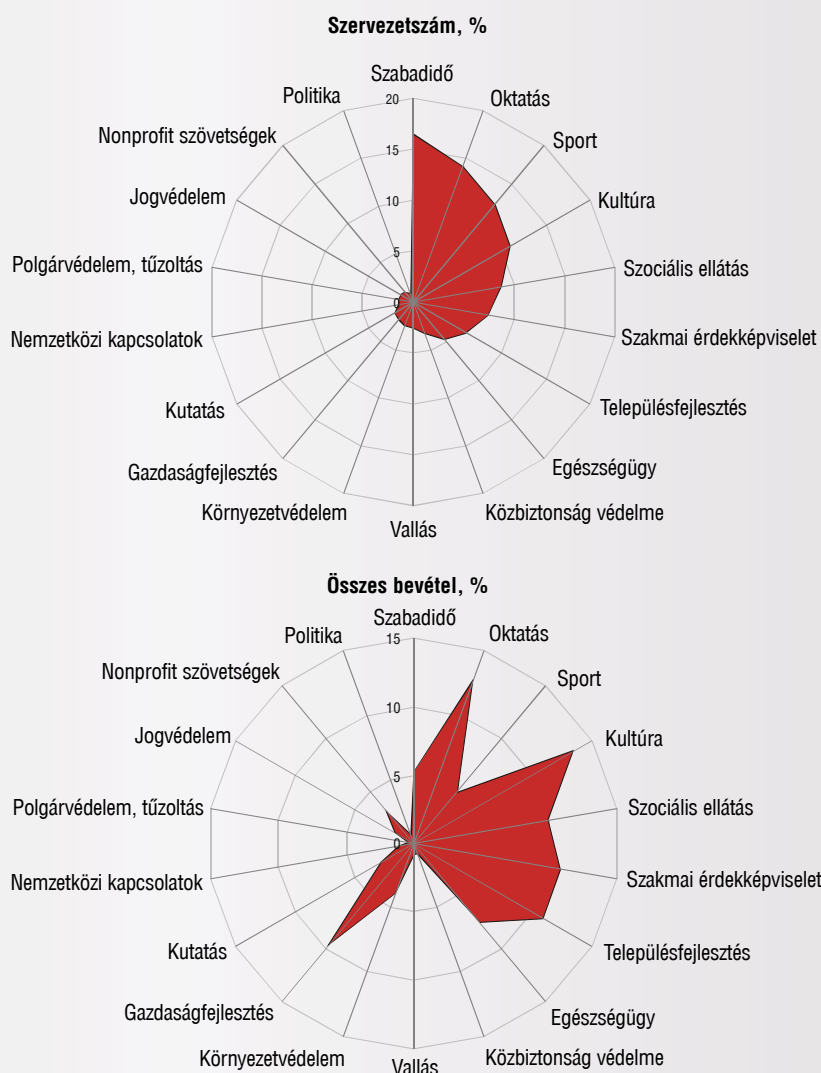
a) Mintavételes adatgyűjtésből becsült adatok.

2005-ben 56 694 szervezet működött Magyarországon, ennek 40%-a (22 255) alapítványi formában, 34 439 társas nonprofit szervezetként. Az alapítványok 60%-a három tevékenységi területhez: az oktatáshoz (32%), a szociális ellátáshoz (15%), és kultúrához (13%) köthető. A társas nonprofit szervezetek körében továbbra is a szabadidős (26%) és a sport-egyesületek (18%), valamint a szakmai érdekképviseletek találhatók a legnagyobb arányban.

Gazdasági háttér

A szervezetek 88%-ára volt jellemző a pénzforgalom, 3%-uk csak tőkét gyűjtött, több mint 3600 szervezet viszont semmilyen pénzügyi tevékenységet nem folytatott. A klasszikus civil szervezetek (magánalapítványok és egyesületek) 6,6%-a jelezte, hogy működése során nem tett szert bevételekre, és kiadásai sem voltak. Az elmúlt öt évben érzékelhetően erősödött a szektor szolgáltató szerepe, ezzel összhangban

A nonprofit szervezetek és összes bevételük megoszlása tevékenységcsoportok szerint, 2005

javultak gazdálkodási mutatói is. A *bevételek* összege meghaladta a 854 milliárd forintot, ez a 2000. évi 495 milliárd forinthez képest folyó áron közel 73%-os emelkedés. Ennek ellenére az 500 ezer forintnál kisebb bevételű szervezetek aránya még mindig 44% fölött van. A bevételek területi eloszlását vizsgálva az egyenlőtlenségek mérséklődésének a jelei mutatkoznak, de a fővárosi koncentráció még mindig nagyon magas (62%). Az utóbbi két évben a klasszikus civil szervezeti formák esetében átlagos fejlődés mutatkozott, a közhasznú társaságok körében viszont az átlagosnál sokkal gyorsabb, mintegy 32%-os volt a növekedés. A különböző tevékenységcsoportokon belül jelentős eltéréseket tapasztalhatunk a bevételek, illetve a szervezetszám tekintetében.

A nagyszámú sport- és szabadidős szervezet súlyánál sokkal kisebb arányban részesedik a forrásokból, a település- és a gazdaságfejlesztés területén működő szervezetek pénzügyi helyzete pedig az átlagnál sokkal kedvezőbb.

Jelentősen emelkedett az *állami támogatásokból származó források* aránya. 2000-ben a teljes szektor bevételeinek 28%-a származott az állami vagy önkormányzati költségvetésből, ez az arány 2005-re 40%-ra emelkedett. Ezzel párhuzamosan a *magántámogatások* aránya 16-ról 13%-ra csökkent. Ehhez tartozik még, hogy a közel 345 milliárdos állami hozzájárulás több

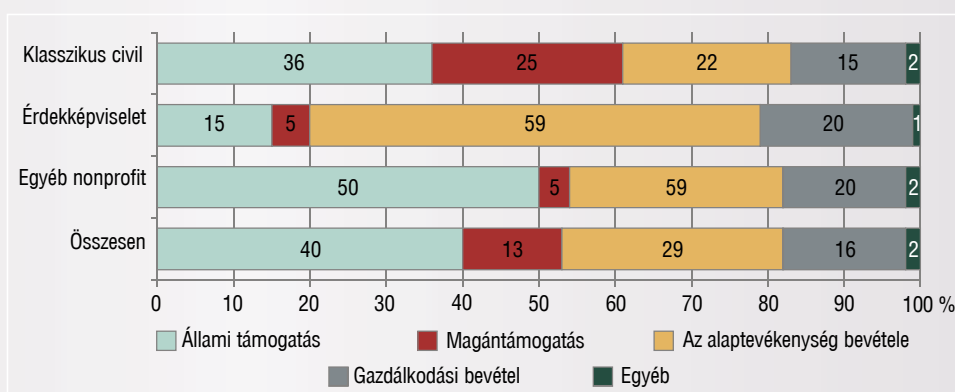
mint felét a közhasznú társaságok és közalapítványok kapták, holott ez a két típus a szektor szervezetszámának csupán 6%-át adja.

Ugyanakkor a klasszikus civil formáknak tekinthető (magán)alapítványok és egyesületek esetében csak valamivel több mint egyharmados arányt képvisel a központi állami támogatás mértéke az összes bevételen belül.

Az állam által a szektorban támogatásként kiosztott pénzügyi összegek 55%-a a fővárosban maradt, és csupán 7% került a községi szervezetekhez. Az utóbbi két évben a pályázati úton nyert bevétellel rendelkező szervezetek száma 15%-kal, a szektor által megszerzett pályázati összeg pedig közel 14%-kal emelkedett. A megoszlás-

ban nagyfokú fővároscentrikusság tapasztalható: a pályázati bevételek több mint fele budapesti szervezetekhez került. A pályázati úton támogatásban részesülők 90%-a a klasszikus civil szervezetek közé sorolható, a megnyert összeg több mint 11%-os arányt képviselt a bevételi forrásaik között. 2005-ben 13 000 szervezet juttatott el pénzügyi vagy természetbeni adományt a lakosság, illetve különféle szervezetek részére. A szektor mintegy 128 milliárd forintnyi (ebből közel 120 milliárd pénzügyi) *támogatást* nyújtott, ez 2000-hez képest 33%-os növekedés. Az adományok több mint 70%-a szervezeteknek, közel 30%-a magánszemélyeknek jutott.

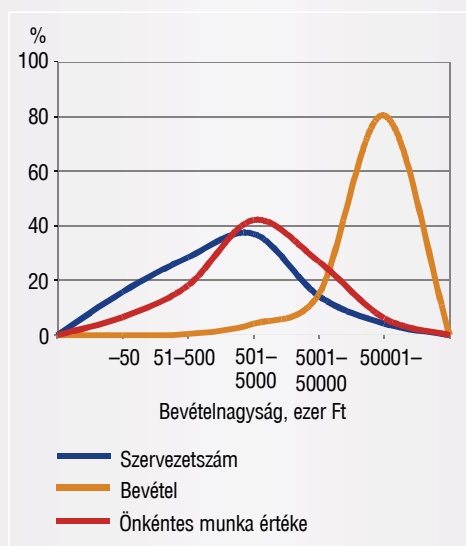
A nonprofit szervezetek bevételeinek megoszlása források szerint, 2005

Humán erőforrás

A szektorban dolgozók száma több mint 18%-kal növekedett az utóbbi két évben. A főállásban, teljes munkaidőben *foglalkoztatottak* létszáma meghaladta a 74 ezer főt. További 7 és fél ezer fő munkájával volt egyenértékű annak a 21 ezer munkavállalónak a teljesítménye, akiket a nonprofit szervezetek részmunkaidőben és nem főállásban alkalmaztak. A számított főállású foglalkoztatottak több mint a fele közhasznú társaságoknál, mintegy 20%-a egyesületeknél, 18%-a magán- és közalapítványoknál dolgozott. A fizetett alkalmazottak kétharmadának a fővárosban és a megyeszékhelyeken tevékenykedő nonprofit szervezetek biztosítottak munkalehetőséget, községi szervezeteknél csupán egytizedük dolgozott. A szférában mért átlagos, 1,7 millió forintos bruttó éves bér 5 év alatt 66%-kal emelkedett.

A különböző bevételű nonprofit szervezetek főbb jellemzői, 2005

2005-ben a szektorban tevékenykedő önkéntes segítők száma meghaladta a 370 ezer főt. Az általuk teljesített 75 millió munkaóra körülbelül 36 ezer főállású foglalkoztatott munkaidőjének felelt meg. Munkájuk becslés értéke megközelítette a 63 milliárd forintot. Gyakorlatilag önkéntes munka bevonása nélkül működtek a közhasznú társaságok, igen keveset vettek igénybe a közalapítványok és a köztestületek. Az egyesületeknél és magánalapítványoknál tevékenykedett az önkéntesek 93%-a. Különösen nagy volt a lakossági segítség jelentősége a kisebb szervezetek esetében. Az 50 ezer Ft alatti bevételi kategóriában az önkéntes munka értéke meghaladta a pénzügyi bevétel 43-szorosát, de még az 51 és 500 ezer Ft közötti összeggel gazdálkodó szervezetek esetében is közel háromszorosa az önkéntes munka általi bérmegettarítás az összes bevételnek.

Információk, elérhetőségek:

Renata.Nagy@ksh.hu
[István.Sebestyen@ksh.hu](mailto:Istvan.Sebestyen@ksh.hu)
 További táblázatok:
[Információs szolgálat](#)
www.ksh.hu

Telefon: 345-6508
 Telefon: 345-6704
 Telefon: 345-6789